

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An credentes maiora fecerint, quam Christus miracula?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

pater, facit & filius. Vterq; abdita perspicit, saluat, sanctificat, eligit, prædestinat, peccata remittit. Prouerb. 8. Ioan. 1. Coloss. 1. 1. Cor. 8. Psal. 31.

§. 4. At vero pater inquit omnia dat filio, etiam ipsa verba & opera. Pater ergo maior, filius minor. Beatius est enim dare quam accipere. Dare enim est abundantia, accipere vero indigentia. Qui dat aliquid perfectionem habet, qui accipit est in potentia. Quod si negemus filium cum accepit in potentia fuisse, cum accepit à patre, haud recte dictum videtur. Nam filius, quod à patre accepisse dicitur, potuit recipere, si non potuit, non recepit, si potuit in potentia fuit. Deinde est nunquam caruerit, eo quod recepit, nunc etiam perpetuo recipiat, hoc ipsum tamen imperfectionis est, recipere, non à se habere. Sic materia nunquam informis fuit, nec tamen ideo non est ignobilior, forma, à qua perfectionem suam accepit. Hæc Blandrata, & Franciscus Dauid, atque alij ex posteris Seruati. Huic argutia respondendum est. Secundam personam in diuinitate non esse inæqualem primæ, quod per generationem accipiat substantiam, nec tertiam esse duabus minorem, quod eandem essentiam accipiat per æternam processionem à patre filioque. Ratio est, quia in eadem indiuisibili essentia, sapientia, potentia, vnum sunt, atque idem perfectissime: Deinde communicatur accipientibus perfectissime tota essentia cum attributis absolutis, quocirca tanta est præstantia in accipiente, quanta est in dante, quia vtriusque est eadem deitas, ab hoc data ab illo accepta. Tam necessario accepta, quam necessario data. Vnum autem sunt dans, & accipiens. Non autem filius dicitur esse in potentia Physica ad actum aliquem recipiendum, sed illud ipsum posse accipere à patre eandem essentiam, est pollere, & valere accipere, atque adeo diuinitatis. Itaque in diuinis personis tam magnum, diuinum, ac dignum est posse generari, quam generare, posse spirari passiuè, quam posse spirare actiuè, Generare, generari spirare, spirari, procedere, verba sunt non dignitatis inæqualium personarum, sed ordinis, & originis. Ac pari ratione dare, ac dari, communicare, & communicari, cum eadem sit necessitas accipiendi, quæ est dandi: nec mendicatio & precario accipiant personæ, quibus aliquid datur. Nam cum vna sit, simplicissima omnium essentia, omniaque omnium personarum cum ea identificentur, non potest non esse summa omnium æqualitas. Dæ autem est beatius quàm accipere, in auxilijs humanis, cum aliorum benignitate & abundantia, egenorum inopia subleuatur. Nam alioqui sæpe accipientium, quam dantium maior est dignitas, & dona crebro sunt seruitutis & obsequiorum, non præstantiæ & dignitatis argumenta. Quin etiam in rebus naturalibus videmus membra ignobiliora multa dare nobilioribus. Cum ergo dare sit superiorum, & inferiorum, etiam esse parum potest, quod in diuinis perfectissime fieri dicimus, in quibus nulla dantis est eminentia, nulla accipientis subiectio.

QVÆSTIO III.

Cur credi iubeat?

§. 1. Non creditis quia pater in me est, & ego in patre? Alioqui in de patre, si non mihi creditis, propter opera credite. Latinus & Syrus textus habet interrogationem: non creditis, Græcus. Credite mihi, absque interrogatione. Ita etiam Theodorus Heracleotes, & aliqua nonnulla exemplaria Græcorum. Operum ergo cōmunio eiusdem naturæ signum est. Ambros. lib. 1. de fide. c. 2. Denique habes in Psalmo 44 quod Deum Patrem dicit Propheta, & Deum filium declarant, dicens: sedes tua Deus in sæculum sæculi. Deinde de operibus subiungit. Operationis enim vnitatis, non facit pluralem diuinitatem, sicut ipse Domi-

num ostendit dicens: Credite mihi, quia ego in Patre, & pater in me, alioqui vel propter opera ipsa credite, & hic aduertimus quod vnitatis diuinitatis, per vnitatis operationis designauerit.

Vbi est notandum legisse illum. Vel propter opera, aut quod probabilis est, explicatio, ergo, particulam vel, addidisse. Solet autem Christus & Iudæos, & discipulos Ioannis Baptistæ, atque adeo suos Apostolos ad opera, hoc est miracula remittere, ut quod sibi non tribuitur, illis tribuatur. Quare & merito nos quoque ab hæreticis opera postulamus; quandoquidem enim nihil adferunt, nisi scripturas mancas, sensu, aut stylo adulteratas, vitamque impræbam, merito flagitamus aliud ab illis iudicium veritatis. Quod cum præstare non possint, non modo illis quæ non credunt sua præmia debentur; verum etiam illi, qui credunt sunt inexcusabiles. Cum nulla sit causa credendi, multæ aut quibus impostura detegi possit. Cui enim sit auctoritas, qua stultos oportet ad sapientiam peruenire, ut docet Augustinus, considerandum est, qua parte auctoritas illa stet, quæ mouere possit dubitantes, ut credant hos, non illos Dei legatos esse. Nam si hinc signa multa & magna, illinc nihil supra communem naturæ cultum appareat, sine exultatione nouis Apostatis, sine vilo veritatis symbolo creditur.

§. 2. Occurrit tamen Caluinus. At illis ipsis miraculis freti sumus, quæ Apostoli ediderunt, quandoquidem non nisi illam ipsam doctrinam proponimus, quæ ab ipsis Apostolis est explicata. Atqui hoc ipsum est quod controuertitur. Catholici se eam doctrinam retinere docent, non modo ex scripturis, sed per seriem & successione ætatum omnium, & miraculis continue probatam integritatem, quæ necdum in Ecclesia cessant. Itaque Apostolorum miracula esse nostræ doctrinæ testimonia docet non interrupta series. Nec veritas doctrinæ quam iactant id efficit, falsam enim esse plures norunt. pauci veram esse credunt. Hoc autem ipsum est, quod in quæstionem venit; an doctrina eorum vera sit? Hoc non vita, non miraculis, non ratione, non scriptura probant, non consensu patrum. Vnica ratio est, quæ pudenti-
Haritio-
vniu-
pudenti.

VERSUS 12.

Amen, amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio & ipse faciet, & maiora horum faciet.

QVÆSTIO I.

An credentes maiora fecerint, quam Christus miracula?

§. 1. Precium mortis suæ, & fidei in ipsum ostendit. Non est, inquit, virtus mea & potentia corporali præsentia alligata, nolite credere, aut metuere, ne me abeunte, etiam gloria, & memoria de situra sit; ne illi qui in me credunt, auxilio destituantur; nam cum in regnum venero, de folio meo illustrata munera largiar, illi ipsi quos misero non modo opera quæ facio, æquabunt verum etiam superabunt. Facient vero me virtute & gratia, ut me non perijssit, sed dominari mundus intellegat. Facient vero non sua, sed mea virtute, ut me mundus agnoscat. Nam ego in omnibus operibus oratoris, inquit Chrylostonus, præteritæ evēget, deus tū avdēriat, ipse omnia operatur, vides Dominium?

§. 2. Ma-

Accipere non est minoris.

Dare & accipere in diuinis æqualia sunt.

Maiora
sanctorum,
quae Christi
miracula.

§. 2. Maiora horum faciet. *μεγαλα τρωτα*, nosse Graecismum retinuit. Quomodo fecerint sancti maiora, quaeritur, & varia sunt sententiae, hoc enim difficillimum adiecit, ut monet Augustinus. Querimus qui faciat opera, quae Christus fecit, quomodo inuenimus qui maiora faciat? Idem Augustinus duas adfert responsiones. Prima est, Maiora miracula facta; nam Petrus vmbra tactu sanabat aegros, hoc Christus non legitur fecisse. Deinde ad Apostolorum praedicationem, & miracula multo maior facta est conuersio, quam ad Christi conciones: non quod illi maiores fuerint vni genito Dei filio, sed quod per eos vni genitus illa facere dignaretur.

Alij maiora facta, quod in alio genere facta sint: Nam Christus non nisi miracula fecit, quibus humano generi bene faceret. Apostoli etiam miraculis punierunt, act. 5. v. 8. 9. 10. 1. Cor. 5. 5.

Alij ad multitudinem referunt, nec mirum esset, quosdam per annos quadraginta aut quinquaginta plura operatos, quam Christus triennio fecit, quod tamen vix credibile est. Nonnulli in eo excessum collocant, quod Apostoli gentes conuerterint. Nec desunt qui hoc ipso maiora miracula esse aiunt, quod daemone per seruos suos vincat, non modo per seipsum. Ut Origen. hom. 7. in Esaiaam.

§. 2. Dicendum tamen est, quosdam sanctos fecisse maiora miracula, quam ipsum Dominum comparatione operum inter se, de his enim loquitur, & modo etiam faciendi. Maximum fuit miraculum resurrectionis Christi sed de illa non agimus, sed miraculis quae hominum aspectibus exhibita, ut Apostolos, aliosque Christi ministros esse, Christum autem dominum & Deum esse crederent, ne minus potentem putarent post resurrectionem quam fuit in mortali corpore. At quae fuerunt illa maiora? Quidam aegros vmbra Petri sanatos, alij semicinctijs Pauli restitutos, & sane non eo modo videtur fecisse Christus miracula. Excitauit Christus mortuos, sed excitauit, & alij, & quidem Paulus Act. 20. adolecentem qui de tertio conaculo ceciderat, excitauit, in quo non modo fuit mortui resuscitatio, sed etiam membrorum collisum, & fractorum subita redintegritas, & consolidatio, quae in mortuis a Christo excitatis nulla fuit. Haecigitur ex parte multo maius miraculum fuit. Gregorius Thaumaturgus montem loco mouit, itagnu siccauit, Lycum eorum reuocauit, nihil de Christo tale est auditum. Legio fulminatrix pluuiam impetrauit, ne exercitus Romanus peiret sibi. Ambrosius 3. de fide notauit verbis prioribus similitudinem nobis miraculorum donari.

Si igitur illa verba: *Et ipse faciet*, similitudinem indicant, necessario sequentia, & maiora horum faciet, excessum significare debent. Petrum certe multa fecisse, & posteros, si quis historiam recenscat, cognoscat. Aratus in hunc modum exponit.

Apostolorum
miracula.

Excute Petre gradus: tecum medicina salutis
Ambulat, adde viam, si pes est ad gaudia velox.
In pedibus non esse moram, tua semita vita est,
Si properas, iam nemo iacet: tu motibus vmbra
Corpora cuncta leuas, atq; hoc simul inscia voti
Sumit turba tacens, quod cum rogat, accipit vnum.

Et Laetant. l. 4. de vera sapientia. c. 21. Discipuli vero per provincias dispersi, fundamenta Ecclesiae vbiq; posuerunt, facientes & ipsi in nomine magistri Dei magna & pene incredibilia miracula: quia discens instruxerat eos virtute, & potestate, quae posset nouae annuntiationis ratio fundari, & confirmari.

§. 3. Calvinus miraculorum faciendorum gratiam, non esse aliquid commune singulis pijs, sed ad totum Ecclesiae corpus pertinere: nec solis Apostolis conuenire. Nam diffusum esse per totum Ecclesiae

corpus. At corpus Ecclesiae non facit miracula, sed nonnulli, qui in corpore illo, versantur. Si igitur aliquis sit vbiunque coetus, qui Ecclesiae nomine se vendit, in quo nemo sit, qui miracula faciat, nullus locus, nullum oratorium, nullum templum miraculis illustre; certissimum esse debet, in eo veram Christi Ecclesiam non esse. Miraculorum enim potestas est dos Ecclesiae, ut nunquam desint, qui illa faciunt, quemadmodum alio loco ex S. Augustino docui.

VERSUS 13. 14.

Quia, ego ad Patrem vado, & quocumque petieritis in nomine meo, hoc faciam: ut glorificetur Pater in filio. Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam.

QUESTIO I.

Quid promittit petentibus aliquid a Patre?

§. 1. **N**ON vno modo se Deum esse demonstrat. Nam primo si quid petant, in nomine suo se facturum, nempe si patrem rogent, se facturum. Ut Pater in filio glorificetur. Syrus habet *בברכה* babberesh in filio suo. Quaedam adiunctum, Patrem, quod est etiam in correctis, & addendum videtur omnino. Nam postea versu 14. habet, *si quid petieritis me*. Deinde cum addit, *ut glorificetur Pater in filio, satis indicat patrem rogatum per filium dare*. Bugensis ita de lectione huius versus iudicat. *Quinque manuscripta nostra Brug. Lobb. Clar. & Audomarensia duo. Aliaque Hentenij & Zegeri, & Epanorthote, omittunt patrem, consentaneae Graeco ac Syro, ac sauentibus tractatoribus veteribus Augustino, nisi quod Nonnus eiusmodi quid addat, paraphrasen agens.*

Summa est illa consolatio, cum se siturum ad patrem dicit: Sed ita tamen, ut quicquid petierint a patre, vel a se id sit ipse facturum, ideo enim ad patrem ire, ut eos exaudiat. Postquam caeleste sanctuariu intravit eius humanitas maiore quodammodo intercedit.

Solatio nostru in eo est, quod Christus vadit ad patrem.

§. 2. **Q**ua ex re etiam clarum ac manifestum est, Christum, cum pro omnibus intercedat, petentibus postulata concedat, etiam miraculorum gratiam Ecclesiae non negare. Ideoque constat & illud; eos coetus, quibus nullius vnquam signi potestatem dedit, non pertinere ad eorum numeru, quibus datum est: si quid petieritis me, faciam. Ecclesia itaque expers miraculorum, non est vera Ecclesia. Sic Apoc. 11. 3. Testibus suis Deus promittit miraculorum potestatem. *Dabo duobus testibus meis, & Prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta, amicti saccu. Et si quis voluerit eos nocere, ignis exiet de ore eorum, & deuorabit inimicos eorum. Et si quis voluerit eos ladere, sic oportet eum occidi. Et habens potestatem claudendi caelum, ne pluat diebus prophetia ipsorum: & potestatem habent super aquas conuertendi eas in sanguinem & percutere terram omni plaga, quotiescunque voluerint.*

ubi non sunt miracula non est Ecclesia.

Per hos testes intelligunt suos aduersarij ministros, & reformatores, alij Hussum, Hieronymum Pragensem. Alij Lutherum, alij Zwinglium, aut Calvinum, aut Mennonem, & prout quisque in partibus est, suae factionis aliquem Coryphaeum nominant. At illi miraculorum, non modo sunt expectes, sed cum ludibrio, & periculo ingenti tentarunt, nullo euentu.

Miratus sum Brentij impudentiam, cum refert in commentarijs suis homilij. Ideo suos miracula nullae